

Türkiye ekonomisi stagflasyona sürükleniyor

TÜRKİYE’de tartışmalı politikalar ile birlikte kriz her geçen gün derinleşirken, Merkez Bankası’nın son faiz indirimi ile birlikte yıl sonunda, ekonominin yüksek enflasyon ve durgunlukta stagflasyona sürüklenmesi bekleniyor. Türkiye’nin ekonomi dışında, mülteci sorunundan dış politikaya kadar tüm alanlarda risk envanterini yükselttiğine dikkat çeken ekonomistler, ne pahasına olursa olsun cari açık sorunun çözülmesi gerektiğine dikkat çekti.

YAVAŞLAMA BAŞLADI

Ekonomi Yazarı Güngör Uras’ın ölüm yıldönümü nedeniyle yapılan anma töreninde ekonominin de durumu masaya yatırıldı. Düzenlenen panelde konuşan Ekonomist Mahfi Eğilmez, tüm dünyanın resesyon ve enflasyon arasında ciddi bir dalgalanma yaşadığını belirterek, “Türkiye de bu noktada. Büyüme yüzde 7’lerde görünüyor ama belli ki üçüncü çeyrekte yavaşladık.

Türkiye ekonomisi stagflasyona sürükleniyor - Resim : 2Ayşe Hanım Teyze karakteri ile uzun yıllar ekonominin nabzını tutan ve gelişmelerin halk üzerindeki etkisini anlatan Türk basınının unutulmaz ismi Prof. Dr. Tefik Güngör Uras, ölümünün dördüncü yılında **Istanbul Sanayi Odası**’nda (ISO) düzenlenen tören ile anıldı.

MB ZARAR EDİYOR

Büyük ölçüde böyle giderse ki, bu faiz indirimine böyle bakmak lazım, dördüncü çeyrekte veya önümüzdeki yılın ilk çeyreğinde Türkiye stagflasyona doğru gidecek. Eğer yeniden kredi canlanması olup da yeni bir atılım olmazsa oraya doğru gidiyoruz” dedi. Merkez Bankası’nın faiz indirimine başladığı dönemde enflasyonun yüzde 19’lar seviyesinde olduğuna dikkat çeken Eğilmez, “TCMB hiç dokunmasaydı büyük bir ihtimalle enflasyon yüzde 25’lerde kur da 12 TL gibi bir yerlerde dengelenmiş olacaktı” diye konuştu. Eğilmez, bu dönemden çıkışın anahtarının beklentilerdeki iyileşme olduğunu belirterek, “Şu anda değerlendirme hesabına baktığımızda TCMB 250 milyar TL zarar ediyor. KKM ile adına faiz demek için her yönüyle yanlış bir politikamın içine girdik” dedi. Türkiye ekonomisi stagflasyona sürükleniyor - Resim : 3Ege Cansen

EGE CANSEN: CARİ AÇIK BELASINDAN KURTULMALIYIZ

Panelde konuşan İktisatçı Ege Cansen, Türkiye’nin dış borçkolik olduğuna ve çift para birimli bir ekonomi olduğuna dikkat çekerek, şu değerlendirmeyi yaptı: “Biz bu cari açık belasını ne pahasına olursa olsun ortadan kaldırmaya mecburuz. Bunu kaldırmadığımız sürece bize bu dünyada rahat yok. Ne pahasına olursa olursun; kan kusarak, irin kusarak, Türkiye cari açıktan kurtulmadığı sürece bu konuşmalar devam eder. Benim bir önerim var. Türkiye’de enflasyonu dolarla ölçelim. Çünkü TL ölçü birimi olmaktan çıkmış. Lastik metre gibi. Lastik metre ile ölçüm yapılmaz.”

STAGFLASYON NEDİR?

Enflasyon artarken aynı zamanda ekonomide durgunluk yaşanması stagflasyon olarak adlandırılıyor.

Sopa ile indirim

Faiz indiriminin ardından kredi büyümesine ve ticari kredilerde uygulanan faiz oranlarına yönelik düzenleme geldi. TCMB, bankalara "Kredi hacmini daraltın, ticari kredi faizini düşük tutun, devleti ucuza fonlayın" dedi

TÜRKİYE Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) perşembe günkü sürpriz politika faizi indiriminin ardından kredi büyümesine ve ticari kredilerde uygulanan faiz oranlarına yönelik düzenleme yaptı.

Bankanın ticari kredi faizlerini TCMB'nin faizlerine yaklaştırmak için uygulamaya aldığı makro ihtiyati tedbirler Resmi Gazete'de yayımlandı. Tedbirlerle kredi büyüme hızına sınırlama ve kredilerdeki faiz oranlarının politika faizi ile uyumlu hale getirilmesi hedefleniyor.

Düzenleme ile bankalar kredi faizinde, TCMB tarafından belirlenen ve son olarak yüzde 16,32 olan yıllık bileşik referans oranının 1,4 katı olarak uyguladıkları krediler için yüzde 20 menkul kıymet tesisi yapmak zorunda olacak.

Eğer kredi faizi referans katsayısının 1,8 katı ve üzerine çıkarsa, tesis oranı yüzde 90 olarak uygulanacak.

Katsayılar baz alınarak yapılan hesaplamaya göre ilgili faiz oranları sırasıyla yüzde 22,85 ve yüzde 29,38 düzeylerini gösteriyor.

YÜZDE 30'UN ÜZERİNDE KREDİ FAİZİ ZORLAŞTI

Düzenleme ile yüzde 29,38'in üzerinde ticari kredi faizi, fiilen uygulanabilir olmaktan çıkarılmış oldu.

TCMB, kredi büyüme hızının makro ihtiyati tedbirler çerçevesinde sınırlandırılması için de yeni düzenleme yaptı.

Buna göre, zorunlu karşılığa tabi kredilerde yüzde 20 olarak uygulanan zorunlu karşılık tesisi, yüzde 30 menkul kıymet tesisi ile değiştirildi.

Ayrıca 29 Temmuz tarihinden yılsonuna kadar kredi büyümesi yüzde 10'u aşan bankalar için, aşan kısım kadar menkul kıymetin 1 yıl boyunca tesis edilme

Istanbul Sanayi Odası Meclisi'nin temmuz ayı olağan toplantısında bir sanayicinin "Yüzde 14 faizle bankaları fonluyorsunuz ama bankalar yüzde 40 ile kredi veriyor" sözleri üzerine Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, "Alma abi, alma" yanıtını vermişti.

İstediklerini elde etmeleri zor

Kararda özetle bankalara kredi hacmini arttırmayın, ticari kredi faizini düşük tutun, devlet iç borçlanma senetleri ile devleti ucuza fonlayın deniliyor.

Finansal Piyasalar Uzmanı İris Cibre, "TCMB'nin bankalara yeni vereceğin kredilerde seçici davran daha az kredi ver, vereceksen de daha düşük faizli ver" dediğini belirtti. Tebliğin yılsonuna kadar geçerli olduğunu hatırlatan Cibre, şu ifadeleri kullandı: "Yeni kredi taleplerinde faizler çok yüksek.

Ticari krediler için 'buyrun size düşük faizli kredi imkânı' denildi ancak bu hamleyle bankaların tepkisi kredi hacmini daraltmak olacaktır. Özel bankaların düşük faizli kredi verme istekleri olmayacaktır. Kamu bankalarında belli oranda kredi verilecektir ama yine de kısıtlı olacaktır. Zaten bu tebliğ yılsonuna kadar geçerli. Yıl sonundan itibaren de kredi musluklarını açıp piyasada rahatlatma sağlanacaktır. Hem büyüme istiyorlar hem de kredi

İris Cibre

Finansal Piyasalar Uzmanı

genişlemesini kısıyorlar. Aktarım mekanizması kırıldı ve istediklerini elde etmeleri çok zor. Büyüme istedikleri gibi gelmeyecek. Enflasyon artmaya devam edecek."

Dolaylı KKM finansmanı

Doç. Dr. **Bilin Neyaptı**

yükümlülüğü getirildi. Bu düzenlemeye dâhil edilmeyen kredi türleri ise ancak harcama karşılığı kullanılabilir.

Doç. Dr. Bilin Neyaptı ise bankalara getirilen zorunlu menkul kıymet alımını dolaylı kur korumalı mevduat finansmanı olarak değerlendirdi. Neyaptı, "Hazine KKM'ler nedeniyle ciddi bir ödeme sorunu içerisine girecek. Dolaylı olarak KKM'nin finansmanı bankalardan elde etmiş olunacak" dedi.

Eğer krediler harcama karşılığı kullanılmaz ise, bu krediler de menkul kıymet tesisine tabi tutulacak. Son düzenleme ile

Bankaların devlet iç borçlanma senedi alımına zorlanması serbest piyasaya müdahale olarak yorumlayan Neyaptı, "Yeni kurallar seçimlere olarak değerlendirilse de çok fazla belirsizlik var. Gece yarısı düzenlemeleri ve kural değişikliği çok fazla belirsizliğe neden oluyor" ifadelerini kullandı.

farklı kredi türleri ile alınan kredilerin döviz dönüşümünün önüne geçilmesi hedefleniyor. **Ekonomi Servisi**